

Toelichting op de Regeling cliëntenparticipatie Rijswijk

Inleiding

De Wmo, Participatiewet en Wsw hebben allen als doel meedoen aan de samenleving. Deze wetten geven aan dat cliëntgroepen dan wel hun vertegenwoordigers door de gemeenten betrokken dienen te worden bij de beleidsontwikkeling op deze beleidsterreinen.

Omdat een groot deel van cliëntgroepen van de Participatiewet en Wsw ook tot een deel van de doelgroepen van de Wmo horen is de cliëntenparticipatie van deze wetten in Rijswijk gebundeld. Daarnaast worden zoals ook de andere cliëntgroepen van Sociale Zaken bij deze cliëntenparticipatie betrokken.

De Participatiewet en Wsw verplichten dat de gemeenteraad een verordening voor participatie vaststelt. De Wmo geeft deze verplichting niet.

Om het geheel zo veel mogelijk gelijk op te laten lopen is er voor gekozen om de hoofdlijnen van cliëntenparticipatie op beide terreinen, en de wettelijke verplichte regels op te nemen in één verordening Cliëntenparticipatie Rijswijk.

Omdat de advisering vanuit de cliëntenparticipatie zich richt op het college is vervolgens in deze regeling een nadere uitwerking gegeven van de wijze van cliëntparticipatie.

Structuur

De cliëntenparticipatie in Rijswijk kent een structuur met twee officiële adviesraden en een coördinatiegroep. De voorbereiding van adviezen over de Wmo gebeurt in de Adviesraad Wmo. De voorbereiding van adviezen over het gemeentelijk beleid van Sociale Zaken waaronder de Participatiewet en de Wsw gebeurt in de Adviesraad Sociale Zaken. De coördinatiegroep zorgt voor de afstemming van de adviezen.

Doelstellingen

De verordening geeft de volgende doelstellingen voor de cliëntenparticipatie:

1. De gemeenteraad beoogt met het instellen van formele cliëntenparticipatie de verschillende doelgroepen van de Wmo en de cliëntgroepen van Sociale Zaken te betrekken bij de ontwikkeling van het gemeentelijk beleid m.b.t. Wmo en Sociale Zaken waaronder de Participatiewet en Wsw.
2. Het doel van de formele cliëntenparticipatie is om vanuit verschillende cliëntinvalshoeken tot breed gedragen adviezen te komen waarmee bevorderd wordt dat er een integraal en evenwichtig gemeentelijk beleid op deze beleidsterreinen tot stand komt.

Toelichting Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In artikel 1 worden de meest gebruikte begrippen omschreven.

Toelichting Artikel 2 Taak adviesraden

Het college vraagt de raden op een zodanig tijdstip om advies, dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op het nemen besluit. Dit houdt tenminste in dat het college:

1. bij nieuw beleid de raden in ieder geval betreft bij het vaststellen van de hoofdlijnen van het beleid;
2. de Adviesraad Wmo betreft bij het vaststellen van vragen die ten grondslag liggen aan het jaarlijkse cliënttevredenheidsonderzoek;

Toelichting Artikel 3 Werving voorzitters, secretarissen en leden

De selectie van de voorzitters en de (plaatsvervangende) leden dient onafhankelijk van de gemeente plaats te vinden. Daarom stelt de adviesraad bij de vervulling van vacatures zelf een onafhankelijke selectiecommissie samen met 3 leden uit de eigen adviesraad. De voorzitter van de adviesraad maakt in ieder geval onderdeel uit van de selectiecommissie. De contactambtenaar van de adviesraad neemt als adviseur deel aan de selectiecommissie maar neemt geen deel aan de sollicitatiegesprekken om de onafhankelijkheid van de adviesraden te garanderen.

De selectiecommissie selecteert uit aanmeldingen. Ze nodigt personen die aan het profiel voldoen uit voor een selectiegesprek. Zij draagt aan het college voor wie voor welke doelgroep in de Adviesraad Wmo of de Adviesraad Sociale Zaken zitting zullen nemen.

Bij de selectie van de Adviesraad Wmo en de Adviesraad Sociale Zaken zal de selectiecommissie mee in overweging nemen dat de leden tezamen een goede afspiegeling vormen van de lokale

6

bevolking. Voor de Adviesraad Sociale Zaken is van belang dat de leden samen een goede doorsnee opleveren van het cliëntenbestand van Sociale Zaken.

Toelichting Artikel 4 Samenstelling Adviesraad Wmo

Om tot goede, afgewogen adviezen te komen is er een breed samengestelde collegiale Adviesraad Wmo. Een groep van hooguit 16 personen die efficiënt kunnen samenwerken om tot adviezen te komen. Met collegiaal wordt bedoeld dat de leden ook meepraten over beleidsonderwerpen waar zij vanuit hun doelgroep mogelijk niet zelf direct mee te maken krijgen.

De groep dient een zo goed mogelijke afspiegeling van de doelgroepen van de Wmo te zijn. Om die afspiegeling te realiseren, bestaat de Adviesraad Wmo uit burgers die zelf lid van een doelgroep zijn dan wel aantoonbaar belanghebbende voor de betreffende doelgroep zijn en een netwerk hebben waardoor ze (veel) signalen krijgen uit de samenleving. Om te voorkomen dat de Adviesraad Wmo een raad wordt waar leden hun standpunten namens een bepaalde belangenorganisatie inbrengen zitten leden op persoonlijke titel in de Adviesraad Wmo. Zij kunnen overigens wel lid zijn van een belangenorganisatie, maar zij worden geacht in de Adviesraad Wmo daar niet namens de belangenorganisatie een standpunt in te nemen maar een gezamenlijke afweging van alle belangen te maken.

Vanuit de 9 prestatievelden van de Wmo zijn er 11 doelgroepen te onderscheiden die in de brede participatieraad vertegenwoordigd moeten zijn. In onderstaand schema staan bij de doelgroepen welke prestatievelden voor hen relevant (X) of zeer relevant (XX) zijn.

Relevantie van prestatievelden voor de verschillende doelgroepen Wmo

Prestatievelden:

Vertegenwoordiging uit: 1 2 3 4 5 6 7 8 9

1. Chronisch zieken X XX XX XX XX
2. Verstandelijk gehandicapten X XX XX XX XX
3. Lichamelijk gehandicapten X XX XX XX XX
4. Ouderen X XX XX XX XX
5. Psychiatrische patiënten X XX XX XX XX XX
6. Mantelzorgers X XX XX
7. Vrijwilligers X XX XX
8. Jongeren/ouders X XX XX
9. Dak en thuislozen X XX
10. Verslaafden X XX XX
11. Slachtoffers Huiselijk geweld X XX XX

Relevantie:

X = relevant

XX = zeer relevant

Prestatievelden in het kort:

- 1 = sociale samenhang en leefbaarheid
- 2 = ondersteuning jeugd en ouders
- 3 = informatie, advies en cliëntondersteuning
- 4 = ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers
- 5 = steunen van mensen met beperkingen
- 6 = individuele voorzieningen voor mensen met beperkingen
- 7 = maatschappelijke opvang, incl. vrouwenopvang en huiselijk geweld
- 8 = bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)
- 9 = bevorderen van verslavingszorg

Het uitgangspunt is dat in ieder geval elke doelgroep vertegenwoordigd moet (kunnen) zijn in de brede participatieraad. Om de vergadering hanteerbaar te houden kunnen per doelgroep maximaal 2 leden in Adviesraad Wmo zitting nemen. Criteria voor de keuze van het aantal leden per doelgroep zijn: de grootte van de achterban en het aantal prestatievelden waarbij de doelgroep belang heeft. Dit heeft tot gevolg dat voor de eerste 5 doelgroepen uit bovenstaand schema twee leden zitting nemen in de brede participatieraad. Namens de overige doelgroepen zal dan één vertegenwoordiger zitting nemen. Dit brengt het totaal aantal leden op 16.

Om goed te kunnen samenwerken is het van belang dat de raad een vaste samenstelling heeft. De groeperingen die slechts 1 lid in de Adviesraad Wmo hebben zijn kwetsbaar als het lid door omstandigheden (langere tijd) afwezig is. Voor deze groeperingen worden dan ook plaatsvervangende leden geselecteerd.

7

Voor een goed functioneren van de raad dient er zo min mogelijk afwezigheid van de vaste leden te zijn en vervanging zo min mogelijk nodig te zijn. De plaatsvervanger neemt alleen deel aan de vergaderingen als het vaste lid echt niet aanwezig kan zijn.

De groepering jongeren en ouders/opvoeders heeft 1 zetel in de Adviesraad Wmo. Omdat jongeren

ondervertegenwoordigd zijn in de raad en tussen de andere leden zeer waarschijnlijk diverse ouders/opvoeders zitten die vanuit deze ervaring over dit prestatieveld kunnen meepraten, wil het college dat deze zetel bij voorkeur naar een jongere gaat.
Om te zorgen dat de leden van de Adviesraad Wmo voldoen aan een bepaald profiel is in de regeling vastgelegd aan welke eisen een lid van deze raad moet voldoen.

Toelichting Artikel 5 Samenstelling Adviesraad Sociale Zaken.

De raad dient een zo goed mogelijke afspiegeling van de cliëntgroepen van Sociale Zaken te zijn. Om die afspiegeling te realiseren, bestaat de raad uit cliënten dan wel personen die een cliëntgroep vertegenwoordigen. Omdat jongeren onder de 27 jaar een belangrijke plek innemen in de Participatiewet is deze doelgroep apart vertegenwoordigd.

De Adviesraad Sociale Zaken heeft als taak het gevraagd en ongevraagd advies geven over de wijze waarop door de gemeente sociale verzekeringswetten worden uitgevoerd. De adviezen kunnen worden gegeven in de beleidsvoorbereidings-, uitvoerings-, controle- en evaluatiefase van het gemeentelijk beleid.

De Adviesraad Sociale Zaken kan ook uit eigen beweging advies uit brengen aan burgemeester en wethouders. Burgemeester en wethouders vragen de Adviesraad in ieder geval om advies bij nieuw beleid op het gebied van de participatiewet en Wsw.

Om te zorgen dat de leden van de adviesraad voldoen aan een bepaald profiel is in de regeling vastgelegd aan welke eisen een lid van deze raad moet voldoen.

Wanneer er voor een bepaalde doelgroep geen lid gevonden kan worden bespreekt de raad op welke wijze de betreffende doelgroep toch aandacht krijgt in de raad. Dat kan door in de raad af te spreken dat tijdelijk een van de andere leden ook als vertegenwoordiger van de ontbrekende doelgroep optreedt.

Toelichting Artikel 6 Benoemen voorzitters, secretarissen en leden

Om continuïteit te waarborgen wordt er na de eerste zittingperiode van 4 jaar een rooster van aftreden opgesteld waardoor om de twee jaar slechts voor de helft van de leden nieuwe leden gezocht moeten worden.

Elke raad heeft een onafhankelijke voorzitter. De voorzitter dient neutraal te zijn, zelf geen standpunt in te nemen en vooral gericht te zijn op goede samenwerking binnen de raad, leidend tot goede adviezen. De voorzitter is tevens lid van de coördinatiegroep.

Profiel van de voorzitter:

- o niet werkzaam bij de gemeente Rijswijk;
- o geen bijzondere betrokkenheid hebben bij één of meer doelgroepen van de Wmo dan wel de cliëntgroepen van Sociale Zaken;
- o geen binding hebben met professionele aanbieders van Wmo dan wel Sociale Zakengerelateerde diensten;
- o ervaring hebben met het voorzitten van grote groepen;
- o bereid en capabel zijn de adviezen van de participatieraad met ondersteuning van de secretaris op heldere wijze aan de coördinatiegroep dan wel de verantwoordelijk wethouder voor te leggen.
- o in staat zijn om de standpunten van de diverse leden van de raad met elkaar te verbinden;
- o in staat zijn om een verbindende functie te hebben voor een groep mensen met een verschillende achtergrond.

Tot de taak van de voorzitter behoort:

- o het vaststellen van de vergaderagenda;
- o het bepalen van het dag en uur van de vergadering;
- o het leiden van de vergadering;
- o het handhaven van de orde;
- o het schorsen van de vergadering;

8

- o het peilen van de meningen en het mededelen van uitslagen van stemmingen;
- o het op verzoek van de raad uitnodigen van externen;
- o het vaststellen van het genomen besluit.

Toelichting Artikel 7 Secretariaat van de adviesraden

Elke raad wordt bijgestaan door een secretaris gefaciliteerd vanuit de gemeente. Deze secretaris is tevens de vaste contactpersoon van de raad met de gemeente.

Profiel van de secretaris:

- o geen bijzondere betrokkenheid hebben bij één of meer doelgroepen van de Wmo dan wel van de cliëntgroepen van Sociale Zaken;
- o geen binding hebben met professionele aanbieders van Wmo dan wel Sociale Zakengerelateerde diensten;
- o ervaring hebben met het secretarisschap van een raad dan wel een regulier (bestuurlijk) overleg;
- o in staat zijn om op basis van beraadslaging in de raad heldere en breed gedragen adviezen op te stellen

Tot de taak van de secretaris van de raad behoort:

- Het openbaar maken van de vergaderagenda;
- Het opstellen van de agenda aan de hand van opgaven van de voorzitter c.q. individuele leden dan wel ingekomen stukken c.q. adviesaanvragen;
- het opstellen van adviezen richting college van B&W
- Het bijwonen van de vergaderingen en het zorgdragen van een verslag dan wel besluitenlijst;
- Het vaststellen van het quorum aan de hand van de presentielijst;
- Het mede zorgdragen voor de uitvoering van de genomen besluiten;
- Het bewaken van de voortgang en afhandeling van de uitgebrachte adviezen;
- Het mede bewaken van het beschikbaar gestelde budget.

De gemeente zorgt voor ondersteuning van de secretaris van een raad. De gemeente benoemt een (beleids)medewerker tot contactpersoon voor de voorzitter en de secretaris.

Tot de taak van deze 'contactambtenaar' behoort:

- Het zorgdragen voor een goede ondersteuning van de raad en de secretaris in het bijzonder opdat deze haar taak op een goede wijze kan uitvoeren;
- Het fungeren als "linking-pin" tussen de raad en het ambtelijk apparaat in het kader van informatie en voorlichting vanuit de vakdiscipline.

Toelichting Artikel 8 Vergaderen

De vergaderingen van de raad zijn openbaar. Toehoorders zijn welkom. Op verzoek van de raad kan bij een vergadering een (beleids)ambtenaar aanwezig zijn om toelichting te geven bij een adviesaanvraag of om een nadere toelichting te geven over de beleidsontwikkelingen. De raad kan een externe uitnodigen om een bepaald onderwerp toe te lichten.

Toelichting Artikel 9 Besluitvorming

De voorzitter zal de vergadering alleen technisch voorzitten. De besluitvorming zal plaatsvinden door de leden van de raad.

Toelichting Artikel 10 Hoorzittingen en commissies

De leden van een raad kunnen er behoefte aan hebben om bij hun beleidsadviserende taak ondersteuning te krijgen van inbreng van derden. De raad kan dan ook zelf het initiatief nemen om tijdelijke subkamers of commissies te vormen met een speciale opdracht voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld een commissie voor de individuele gemeentelijke Wmo-voorzieningen, gehandicaptencommissie, ouderencommissie of om zelf themabijeenkomsten te organiseren. Hoe de relatie zal zijn tussen een raad en een tijdelijke commissie laat het college aan de raad over. Een commissie zal anders dan een raad geen ambtelijke ondersteuning krijgen. Naast het instellen van (tijdelijke) commissies kan een raad ter voorbereiding van zijn advies bijvoorbeeld ook een hoorzitting houden om groepen of individuen te horen die direct belang hebben bij het onderwerp.

9

De raden zijn zelf verantwoordelijk voor het raadplegen van cliëntgroepen en het organiseren van bijeenkomsten.

Toelichting Artikel 11 Afwijkingen van het advies

Het college neemt in het voorstel aan de gemeenteraad het advies van de raad op. Zij geeft in haar voorstel richting de gemeenteraad ook aan wat zij met het advies van de raad heeft gedaan. Het college kan afwijken van een advies van de raden maar dient gemotiveerd aan te geven waarom zij afwijkt van het advies.

Toelichting Artikel 12 Vergoedingen

De gemeente zorgt voor een vergoeding van presentiegelden voor de voorzitter, de secretaris en de leden van de raad voor hun aanwezigheid bij algemene vergaderingen van de raad. In deze vergoeding zijn tevens eventuele reiskosten inbegrepen.

Deze vergoeding wordt op basis van aanwezigheid uitgekeerd.

Om goed te kunnen adviseren is het nodig dat een raad op de hoogte is van de Wmo dan wel het werkterrein van Sociale Zaken, de landelijke ontwikkelingen en het Rijswijkse beleid. Om collegiaal te kunnen adviseren is teamvorming van een raad essentieel. De raad kan bij de gemeente een verzoek indienen om een budget te krijgen voor deskundigheidsbevordering en teamvorming.

Toelichting Artikel 13 Onvoorziene gevallen

Behoeft geen nadere toelichting.

Toelichting Artikel 14 Slotbepalingen

Behoeft geen nadere toelichting.